

1214

การพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาล
โดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ

นางอลิสา เพ็ชรรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-559-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1108.335.01

A DEVELOPMENT OF COMPREHENSION ABILITY OF
PRESCHOOL CHILDREN BY USING STORY RETELLING TECHNIQUE

Mrs. Alisa Petcharat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-559-1

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงอย่างเดียว

อลิสา เพ็ชรรัตน์ : การพัฒนาความสามารถในการจับใจความของเด็กวัยอนุบาล
โดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ (A DEVELOPMENT OF
COMPREHENSION ABILITY OF PRESCHOOL CHILDREN BY USING STORY
RETELLING TECHNIQUE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.บุษบง ดันติวังศ์, 277 หน้า.
ISBN 974-634-559-1

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการจับใจความและความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายของเด็กวัยอนุบาลที่ครูสอนโดยเทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ และพัฒนาคู่มือการสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำสำหรับครูอนุบาล ตัวอย่างประชากรประกอบด้วย นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่มีอายุ 4 - 5 ปี จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละเท่า ๆ กัน

ข้อค้นพบของการวิจัยมีดังนี้ 1) กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการจับใจความสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายก่อนการทดลองสูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลผลิตของการวิจัยครั้งนี้คือ คู่มือการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำสำหรับครูอนุบาล ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ บทนำเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และ แผนการใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... การศึกษาปฐมวัย .....
ปีการศึกษา ..... 2538 .....

ลายมือชื่อนิติต ..... อลิสา เพ็ชรรัตน์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... บุษบง ดันติวังศ์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C440689 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION
KEY WORD:

: STORY RETELLING/COMPREHENSION/WHOLE LANGUAGE APPROACH/
PRESCHOOL CHILDREN

ALISA PETCHARAT : THE DEVELOPMENT OF COMPREHENSION

ABILITY OF PRESCHOOL CHILDREN BY USING STORY RETELLING

TECHNIQUE. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. BOOSBONG TANTIWONG,

Ed.D. 277 pp. ISBN 974-634-559-1

The purposes of this research were to investigate comprehension ability and oral communication ability of preschool children who retold stories and to develop a handbook of story retelling technique for preschool teachers.

The independent variable was story retelling technique. The dependent variables were comprehension ability and oral communication ability. The subjects were thirty-two, 4-5 years old children, equally divided into two groups: experimental and control.

The findings of this study were as follows:

1. The comprehension ability of the children in the experimental group was significantly higher than that of the control group at .05 level.

2. The oral communication ability of the experimental group was significantly higher than that of the control at .05 level.

The outcome of this study was a Handbook of Story Retelling Technique for Preschool Teachers consisting of two parts: an introduction to *whole language* approach and instructional plans for story retelling.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา

สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... อลิษา เพ็ชรรัตน์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ม.ม.ม.ง. จันทร์จง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ต้นติววงศ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณา เสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการสอนโดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ราศี ทองสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา ภาคบงกช ดร.พัชรี ผลโยธิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไล อิมสมบุญ และโดยเฉพาะ ดร.วรรณาท รักสกุลไทย ผู้ซึ่งคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี ที่ให้คำปรึกษาด้านสถิติ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนเกษมพิทยาและโรงเรียนบ้านหมอมูย เป็นอย่างยิ่งที่ให้การสนับสนุนทุกขั้นตอน ขอขอบคุณ คุณวรพงษ์ เพ็ชรรัตน์ ผู้บันทึกภาพจากวิดีโอ ถ่ายภาพการทดลอง ร่วมสังเกตและให้ข้อมูลขณะทำการทดลอง

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและพี่น้องทุก ๆ คน ขอกราบขอบพระคุณคุณสอาด แสงหิรัญ และ คุณต๋นนี่ จิวานนท์ ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

อลิส่า เพ็ชรรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมุติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษา และการเรียนรู้.....	18
ทฤษฎีที่ว่าด้วยธรรมชาติของภาษาและทฤษฎีที่ว่าด้วย ธรรมชาติการ เรียนอ่าน เขียนของ เด็กวัยอนุบาล.....	18
แนวคิดและหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ.....	20

สารบัญ (ต่อ)

	พัฒนาการทางภาษาด้านการจับใจความ	
	และการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายกับ	
	การใช้ เทคนิค เล่านิทานแบบ เล่า เรื่องซ้ำ.....	22
	ความหมายและวิธีสอนจับใจความ.....	22
	การจับใจความกับการใช้ เทคนิคการ เล่านิทาน	
	แบบ เล่า เรื่องซ้ำ.....	27
	การจับใจความและการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย	
	กับการใช้ เทคนิค เล่า เรื่องซ้ำ.....	29
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
	ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	30
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
	การดำเนินการวิจัย.....	36
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติ เกี่ยวกับความสามารถใน	
	การจับใจความของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง	
	ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	53
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ เทคนิคการ เล่านิทานแบบ	
	เล่า เรื่องซ้ำ.....	65
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71

สารบัญ (ต่อ)

รายการอ้างอิง.....	88
ภาคผนวก.....	97
ประวัติผู้เขียน.....	277

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถในการจับใจความ ด้านความเข้าใจ และระลึกได้ และด้านการเรียบเรียงข้อมูล ก่อนทดลอง และหลังทดลองของนัก เรียนกลุ่มทดลอง.....	53
2	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตของคะแนนความสามารถ ในการจับใจความ ก่อนทดลองและหลังทดลองของ นัก เรียนกลุ่มทดลอง.....	55
3	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถในการจับใจความ ด้านความ เข้าใจและระลึกได้ และด้านการเรียบเรียงข้อมูล ก่อนทดลองและหลังทดลองของนัก เรียนกลุ่มควบคุม.....	56
4	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตของคะแนนความ สามารถในการจับใจความ ก่อนทดลองและหลังทดลอง ของนัก เรียนกลุ่มควบคุม.....	58
5	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตของคะแนนความสามารถ ในการจับใจความก่อนทดลองของนัก เรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	59
6	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตของคะแนนความสามารถ ในการจับใจความหลังทดลองระหว่างนัก เรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
7	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ของจำนวนค่าและจำนวนประโยคที่ใช้พูดสื่อความหมาย ก่อน ทดลองและหลังทดลองของนัก เรียนกลุ่มทดลอง.....	61
8	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตของคะแนนความสามารถ ในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายด้านจำนวนค่า ก่อนทดลอง และหลังทดลองของนัก เรียนกลุ่มทดลอง.....	63
9	การเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตของคะแนนความสามารถ ในการใช้ภาษาสื่อความหมายด้านจำนวนประโยค ก่อนทดลอง และหลังทดลองของนัก เรียนกลุ่มทดลอง.....	64
10	โครงสร้างการใช้ เทคนิคการ เล่านิทานแบบ เล่า เรื่องซ้ำ.....	101
11	การหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของ แบบวัดความสามารถในการจับใจความโดยใช้ นิทาน เรื่องหมีน้อยนอนไม่หลับ.....	223
12	การหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของ แบบวัดความสามารถในการจับใจความโดยใช้ นิทาน เรื่องหนูเลือกคู่.....	224
13	คะแนนความสามารถในการจับใจความในขณะทดสอบนำร่อง ฉบับก่อนทดลอง.....	227
14	คะแนนความสามารถในการจับใจความในขณะทดสอบนำร่อง ฉบับหลังทดลอง.....	229

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความหมาย นิทานเรื่องหมีน้อยนอนไม่หลับ.....	235
16	คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความหมาย นิทานเรื่องหนูเลือกคู่.....	236
17	เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการจับใจความ ก่อนและหลังการทดลองด้านการเข้าใจและระลึกได้ และด้านการเรียบเรียงข้อมูลของนักเรียนกลุ่มทดลอง.....	237
18	เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการจับใจความ ก่อนและหลังทดลองด้านการเข้าใจและระลึกได้ และ ด้านการเรียบเรียงข้อมูลของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	238
19	คะแนนความสามารถในการจับใจความก่อนและ หลังทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง.....	239
20	คะแนนความสามารถในการจับใจความก่อนและหลังทดลอง ของนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	240
21	คะแนนความสามารถในการจับใจความก่อนทดลองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	241
22	คะแนนความสามารถในการจับใจความหลังทดลองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	242
23	คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมายด้าน จำนวนคำก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียน กลุ่มทดลอง.....	264
24	คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาพูดสื่อความหมาย ด้านจำนวนคำ.....	265